Euroopa Parlament
2019-2024

Kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjon

2022/0425(COD)

4.7.2023

***I
RAPORTI PROJEKT

ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus reisijaid käsitleva eelteabe kogumise ja edastamise kohta terroriaktide ja raskete kuritegude ennetamiseks, avastamiseks, uurimiseks ja nende eest vastutusele võtmiseks ning millega muudetakse määrust (EL) 2019/818
(COM(2022)0731 – C9-0427/2022 – 2022/0425(COD))

Kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjon

Raportöör: Assita Kanko

Kasutatud tähised

*	nõuandemenetlus
***	nõusolekumenetlus
***I	seadusandlik tavamenetlus (esimene lugemine)
***II	seadusandlik tavamenetlus (teine lugemine)
***III	seadusandlik tavamenetlus (kolmas lugemine)

(Märgitud menetlus põhineb õigusakti eelnõus esitatud õiguslikul alusel.)

Õigusakti eelnõu muudatusettepanekud

Kahes veerus esitatud Euroopa Parlamendi muudatusettepanekud

Välja jäetav tekst on märgistatud vasakpoolses veerus ***paksus kaldkirjas***. Teksti asendamine on märgistatud mõlemas veerus ***paksus kaldkirjas***. Uus tekst on märgistatud parempoolses veerus ***paksus kaldkirjas***.

Iga muudatusettepaneku päise esimene ja teine rida osutavad läbivaadatava õigusakti eelnõu asjaomasele tekstiosale. Kui muudatusettepanek puudutab kehtivat õigusakti, mida õigusakti eelnõus soovitakse muuta, märgitakse päises lisaks kolmandale reale viide kehtivale õigusaktile ja neljandale reale viide muudetavale sättele.

Konsolideeritud tekstina esitatud Euroopa Parlamendi muudatusettepanekud

Uued tekstiosad on märgistatud ***paksus kaldkirjas***. Välja jäetud tekstiosad on tähistatud sümboliga ▌ või läbi kriipsutatud. Teksti asendamise puhul on uus tekst märgistatud ***paksus kaldkirjas*** ja asendatav tekst kustutatud või läbi kriipsutatud.
Erandina ei tähistata teenistuste tehtud puhtalt tehnilist laadi muudatusi lõpliku teksti vormistamiseks.

SISUKORD

lk

EUROOPA PARLAMENDI SEADUSANDLIKU RESOLUTSIOONI PROJEKT 5

SELETUSKIRI 18

EUROOPA PARLAMENDI SEADUSANDLIKU RESOLUTSIOONI PROJEKT

ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus reisijaid käsitleva eelteabe kogumise ja edastamise kohta terroriaktide ja raskete kuritegude ennetamiseks, avastamiseks, uurimiseks ja nende eest vastutusele võtmiseks ning millega muudetakse määrust (EL) 2019/818
(COM(2022)0731 – C9-0427/2022 – 2022/0425(COD))

(Seadusandlik tavamenetlus: esimene lugemine)

Euroopa Parlament,

– võttes arvesse komisjoni ettepanekut Euroopa Parlamendile ja nõukogule (COM(2022)0731),

– võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 2, artikli 82 lõike 1 punkti d ja artikli 87 lõike 2 punkti a, mille alusel komisjon esitas ettepaneku Euroopa Parlamendile (C9-0427/2022),

– võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 3,

– võttes arvesse kodukorra artiklit 59,

– võttes arvesse transpordi- ja turismikomisjoni arvamust,

– võttes arvesse kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni raportit (A9-0000/2023),

1. võtab vastu allpool toodud esimese lugemise seisukoha;

2. palub komisjonil ettepaneku uuesti Euroopa Parlamendile saata, kui komisjon asendab oma ettepaneku, muudab seda oluliselt või kavatseb seda oluliselt muuta;

3. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide parlamentidele.

Muudatusettepanek 1

Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 11

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(11) Selleks et tagada lennuettevõtjate võimalikult ühtne lähenemisviis eelteabe kogumisele ja edastamisele, tuleks käesoleva määruse sätted viia vajadusel	(11) Selleks et tagada lennuettevõtjate võimalikult ühtne lähenemisviis eelteabe kogumisele ja edastamisele, tuleks käesoleva määruse sätted viia vajadusel

kooskõlla määruse (EL) [piirihaldus] sätetega. See puudutab eelkõige andmete kvaliteeti käsitlevaid sätteid, automatiseeritud vahendite kasutamist lennuettevõtjate poolt andmete kogumiseks, täpset meetodit kogutud eelteabe edastamiseks ruuterile ning eelteabe kustutamist.

kooskõlla määruse (EL) [piirihaldus] sätetega. See puudutab eelkõige andmete kvaliteeti käsitlevaid sätteid, automatiseeritud vahendite ***kohustuslikku*** kasutamist lennuettevõtjate poolt andmete kogumiseks, ***välja arvatud juhul, kui reisidokumendid ei sisalda masinloetavaid andmeid või kui eelteabe kogumine automatiseeritud vahenditega on tehniliselt võimatu,*** täpset meetodit kogutud eelteabe edastamiseks ruuterile ning eelteabe kustutamist.

Or. en

Muudatusettepanek 2

Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 11 a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	(11a) Komisjon peaks tagama, et kohustus kasutada eelteabe kogumiseks automaatseid vahendeid ei too reisijatele, kellel ei ole võimalik lennule automatiseeritud registreerimiseks kasutada muid vahendeid, kaasa ebaproportsionaalseid takistusi, nagu lennujaama täiendavad registreerimistasud.

Or. en

Muudatusettepanek 3

Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 14

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(14) ELi-siseste lendude puhul tuleks kooskõlas Euroopa Liidu Kohtu praktikaga ette näha valikuline lähenemisviis, et vältida põhjendamatut sekkumist hartaga kaitstud põhiõigustesse ning tagada isikute vaba liikumist ja sisepiirikontrolli kaotamist käsitleva liidu õiguse nõuete järgimine. Arvestades, kui tähtis on	(14) ELi-siseste lendude puhul tuleks kooskõlas Euroopa Liidu Kohtu praktikaga ette näha valikuline lähenemisviis, et vältida põhjendamatut sekkumist hartaga kaitstud põhiõigustesse ning tagada isikute vaba liikumist ja sisepiirikontrolli kaotamist käsitleva liidu õiguse nõuete järgimine***, välja arvatud tegeliku ja vahetu***

eelteabe töötlemine koos broneeringuinfoga, tuleks see lähenemisviis viia kooskõlla direktiivi (EL) 2016/681 omaga. Sellepärast tuleks kõnealuste lendude eelteavet ruuterilt asjaomastele broneeringuinfo üksustele edasi saata üksnes juhul, kui liikmesriigid on asjaomased lennud vastavalt direktiivi (EL) 2016/681 artiklile 2 välja valinud. Nagu Euroopa Liidu Kohus on meenutanud, peaks kõnealuseid kohustusi täitvate liikmesriikide valik piirduma muu hulgas vaid teatavate marsruutide, reisiharjumuste või lennujaamadega seotud lendudega, kusjuures see valik tuleks korrapäraselt läbi vaadata.	***või ettenähtava terrorismiohu korral***. Arvestades, kui tähtis on eelteabe töötlemine koos broneeringuinfoga, tuleks see lähenemisviis viia kooskõlla direktiivi (EL) 2016/681 omaga. Sellepärast tuleks kõnealuste lendude eelteavet ruuterilt asjaomastele broneeringuinfo üksustele edasi saata üksnes juhul, kui liikmesriigid on asjaomased lennud vastavalt direktiivi (EL) 2016/681 artiklile 2 välja valinud. Nagu Euroopa Liidu Kohus on meenutanud, peaks kõnealuseid kohustusi täitvate liikmesriikide valik piirduma muu hulgas vaid teatavate marsruutide, reisiharjumuste või lennujaamadega seotud lendudega, kusjuures see valik tuleks korrapäraselt läbi vaadata. ***Lisaks peaksid valikukriteeriumid olema asjakohased terroriaktide ja raskete kuritegude ennetamise, avastamise, uurimise ja nende eest vastutusele võtmise seisukohast ning peaksid näitama objektiivset seost või kahtlust seoses reisijate lennutranspordiga.***
	Or. en

Muudatusettepanek 4

Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 15 a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	(15a) Erinevate liikmesriikide valikuliste lähenemisviiside sidususe suurendamiseks peaks komisjon hõlbustama arvamuste vahetust valikukriteeriumide valiku ja vabatahtlikkuse alusel ka valitud lendude üle.
	Or. en

Muudatusettepanek 5

Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 19

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(19) Liidu huve arvesse võttes tuleks asjakohased kulud, mida liikmesriigid kannavad ruuteriga ühenduse loomiseks ja selle integreerimiseks käesoleva määruse nõuete kohaselt, katta liidu eelarvest kooskõlas ***kohaldatavate õigusaktidega, kui teatavatest eranditest ei tulene teisiti***. ***Nende eranditega seotud kulud peaks kandma asjaomane liikmesriik ise.***	(19) Liidu huve arvesse võttes tuleks asjakohased kulud, mida liikmesriigid kannavad ruuteriga ühenduse loomiseks ja selle integreerimiseks***, ühenduse haldamiseks ja seonduvaks koolitamiseks*** käesoleva määruse nõuete kohaselt, katta liidu eelarvest kooskõlas ***Sisejulgeolekufondi õiguslikus aluses sätestatud rahastamiskõlblikkuse eeskirjadega ja kaasrahastamise määradega***.

Or. en

Muudatusettepanek 6

Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 20

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(20) Kooskõlas määrusega (EL) 2018/1726 võivad liikmesriigid teha eu-LISAle ülesandeks hõlbustada ühenduse saamist lennuettevõtjatega, et aidata liikmesriikidel rakendada direktiivi (EL) 2016/681, eelkõige kogudes ja edastades broneeringuinfot ruuteri kaudu.	(20) Kooskõlas määrusega (EL) 2018/1726 võivad liikmesriigid teha eu-LISAle ülesandeks hõlbustada ühenduse saamist lennuettevõtjatega, et aidata liikmesriikidel rakendada direktiivi (EL) 2016/681, eelkõige kogudes ja edastades broneeringuinfot ruuteri kaudu ***turvaliselt, usaldusväärselt ja kulutõhusalt***. ***Selline ühtlustamine rõhutaks veelgi broneeringuinfo ja eelteabe üksteist täiendavat olemust. Samuti laiendaks see valitud ELi lendude puhul automaatse filtri kasutamist broneeringuinfo edastamisele.***

Or. en

Muudatusettepanek 7

Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 24

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(24) Selleks et võtta meetmeid seoses	(24) Selleks et võtta meetmeid seoses

masinloetava eelteabe kogumise automatiseeritud vahendite tehniliste nõuete ja tegevuseeskirjadega, lennuettevõtjate poolt eelteabe edastamiseks kasutatavate ühiste protokollide ja vormingutega, eelteabe ruuterilt broneeringuinfo üksustele edastamise tehniliste ja menetluseeskirjadega ning broneeringuinfo üksuste ja lennuettevõtjate ühenduste loomisega ruuteriga ja ruuteri integreerimisega, peaks komisjonil olema õigus võtta kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte seoses artiklitega 4, 5, 10 ja 11. On eriti oluline, et komisjon viiks oma ettevalmistava töö käigus läbi asjakohaseid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil, ja et kõnealused konsultatsioonid viidaks läbi kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes[33] sätestatud põhimõtetega. Eelkõige selleks, et tagada delegeeritud õigusaktide ettevalmistamises võrdne osalemine, esitatakse kõik dokumendid Euroopa Parlamendile ja nõukogule liikmesriikide ekspertidega samal ajal ning nende ekspertidel on pidev juurdepääs komisjoni eksperdirühmade koosolekutele, millel arutatakse delegeeritud õigusaktide ettevalmistamist.

[33] ELT L 123, 12.5.2016, lk 1.

masinloetava eelteabe kogumise automatiseeritud vahendite tehniliste nõuete ja tegevuseeskirjadega, lennuettevõtjate poolt eelteabe edastamiseks kasutatavate ühiste protokollide ja vormingutega, eelteabe ruuterilt broneeringuinfo üksustele edastamise tehniliste ja menetluseeskirjadega ning broneeringuinfo üksuste ja lennuettevõtjate ühenduste loomisega ruuteriga ja ruuteri integreerimisega, peaks komisjonil olema õigus võtta kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte seoses artiklitega 4, 5, 10 ja 11. On eriti oluline, et komisjon viiks oma ettevalmistava töö käigus läbi asjakohaseid konsultatsioone ***asjaomaste sidusrühmadega, sealhulgas lennuettevõtjatega***, sealhulgas ekspertide tasandil, ja et kõnealused konsultatsioonid viidaks läbi kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes[33] sätestatud põhimõtetega. Eelkõige selleks, et tagada delegeeritud õigusaktide ettevalmistamises võrdne osalemine, esitatakse kõik dokumendid Euroopa Parlamendile ja nõukogule liikmesriikide ekspertidega samal ajal ning nende ekspertidel on pidev juurdepääs komisjoni eksperdirühmade koosolekutele, millel arutatakse delegeeritud õigusaktide ettevalmistamist.

[33] ELT L 123, 12.5.2016, lk 1.

Or. en

Muudatusettepanek 8

Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 24 a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	(24a) Reisijaid käsitleva eelteabe kogumine ei tohiks kahjustada

seaduslikult reisijate põhiõigusi ja reisikogemust. Käesoleva määruse kohaldamine koos mitme muu liidu õigusakti kohaldamisega, näiteks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2017/2226[1a] ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2018/1240[1b], ei tohiks panna lennuettevõtjatele ebaproportsionaalselt suurt koormust. Mainitud põhjustel ja selleks, et tagada käesoleva määruse tõhus kohaldamine kõigi sidusrühmade poolt, tuleks käesolevat määrust korrapäraselt hinnata.

[1a] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. novembri 2017. aasta määrus (EL) 2017/2226, millega luuakse riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteem liikmesriikide välispiire ületavate kolmandate riikide kodanike riiki sisenemise ja riigist lahkumise andmete ja sisenemiskeeluandmete registreerimiseks ning määratakse kindlaks riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteemile õiguskaitse eesmärgil juurdepääsu andmise tingimused ning millega muudetakse Schengeni lepingu rakendamise konventsiooni ning määruseid (EÜ) nr 767/2008 ja (EL) nr 1077/2011 (ELT L 327, 9.12.2017, lk 20).

[1b] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. septembri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1240, millega luuakse ELi reisiinfo ja -lubade süsteem (ETIAS) ning muudetakse määrusi (EL) nr 1077/2011, (EL) nr 515/2014, (EL) 2016/399, (EL) 2016/1624 ja (EL) 2017/2226 (ELT L 236, 19.9.2018, lk 1).

Or. en

Muudatusettepanek 9

Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 24 b (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	(24b) Oluline on koguda käesoleva määruse rakendamisel põhinevat usaldusväärset ja kasulikku statistikat, et toetada selle eesmärke ja anda teavet põhjenduses 24a ja artiklis 20 kirjeldatud hindamiste tegemiseks. Selline statistika ei tohiks sisalda isiku tuvastamist võimaldavaid andmeid. Kõigil asjaomastel sidusrühmadel, sealhulgas asjaomastel liikmesriikide ametiasutustel, Europolil ja vajaduse korral lennuettevõtjatel peaks olema sellele statistikale juurdepääs.

Or. en

Muudatusettepanek 10

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 1 – lõik 1 – punkt a

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
a) lennuettevõtjad koguvad reisijaid käsitlevat eelteavet (edaspidi „eelteave“) ELi-väliste ja ***teatavate*** ELi-siseste lendude kohta;	a) lennuettevõtjad koguvad reisijaid käsitlevat eelteavet (edaspidi „eelteave“) ELi-väliste ja ELi-siseste lendude kohta;

Or. en

Muudatusettepanek 11

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 3 – lõik 1 – punkt g

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
g) „meeskonnaliige“ – määruse (EL) [piirihaldus] artikli 3 punktis ***h*** määratletud isik;	g) „meeskonnaliige“ – määruse (EL) [piirihaldus] artikli 3 punktis ***i*** määratletud isik;

Or. en

Muudatusettepanek 12

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 3 – lõik 1 – punkt h

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
h) „reisija“ – määruse (EL) [piirihaldus] artikli 3 punktis ***i*** määratletud isik;	h) „reisija“ – määruse (EL) [piirihaldus] artikli 3 punktis ***j*** määratletud isik;

Or. en

Muudatusettepanek 13

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 3 – lõik 1 – punkt i

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
i) „reisijaid käsitlev eelteave“ ehk „eelteave“ – määruse (EL) [piirihaldus] artikli 3 punktis ***j*** määratletud andmed;	i) „reisijaid käsitlev eelteave“ ehk „eelteave“ – määruse (EL) [piirihaldus] artikli 3 punktis ***k*** määratletud andmed;

Or. en

Muudatusettepanek 14

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 3 – lõik 1 – punkt m

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
m) „raske kuritegu“ – direktiivi (EL) 2016/681 artikli 3 punktis 9 määratletud kuritegu;	*(Ei puuduta eestikeelset versiooni.)*

Or. en

Muudatusettepanek 15

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 3 – lõik 1 – punkt n

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
n) „ruuter“ – määruse (EL) [piirihaldus] artikli 3 punktis ***k*** määratletud ruuter;	n) „ruuter“ – määruse (EL) [piirihaldus] artikli 3 punktis ***m*** määratletud ruuter;

Or. en

Muudatusettepanek 16

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 4 – lõige 3 – lõik 1

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
Lennuettevõtja kogub määruse (EL) [piirihaldus] artikli 4 lõike 2 punktides a–d osutatud eelteavet, kasutades reisija reisidokumendi masinloetavate andmete kogumiseks automatiseeritud vahendeid. Ta teeb seda kooskõlas lõikes 5 osutatud üksikasjalike tehniliste nõuete ja tegevuseeskirjadega, kui sellised eeskirjad on vastu võetud ja kohaldatavad.	*(Ei puuduta eestikeelset versiooni.)*

Or. en

Muudatusettepanek 17

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 4 – lõige 3 – lõik 2

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
Kui automatiseeritud vahendite kasutamine ei ole võimalik seetõttu, et reisidokument ei sisalda masinloetavaid andmeid, kogub lennuettevõtja neid andmeid käsitsi viisil, mis tagab vastavuse lõikele 2.	Kui automatiseeritud vahendite kasutamine ei ole võimalik seetõttu, et reisidokument ei sisalda masinloetavaid andmeid, ***või kui määruse (EL) [piirihaldus] artikli 4 lõike 2 punktides a–d osutatud eelteabe kogumine automatiseeritud vahendite abil ei ole tehniliselt võimalik,*** kogub lennuettevõtja neid andmeid käsitsi viisil, mis tagab vastavuse lõikele 2.

Or. en

Muudatusettepanek 18

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 5 a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	Artikkel 5a
	ELi-siseste lendude valimine
	1. Liikmesriigid, kes otsustavad ELi-

	siseste lendude suhtes kohaldada direktiivi (EL) 2016/681, peavad nende lendude valikul:
	a) võtma arvesse ainult kriteeriume, mis on asjakohased selliste terroriaktide ja raskete kuritegude ennetamiseks, avastamiseks, uurimiseks ja nende eest vastutusele võtmiseks, millel on objektiivne, sealhulgas kaudne seos, reisijate lennutranspordiga; ning
	b) tegeliku ja vahetu või ettenähtava terroriohu puudumisel uurida ainult konkreetseid marsruute, reisimustreid või lennujaamu, mille puhul on viiteid kahtlasele tegevusele, mis õigustab eelteabe edastamist ja töötlemist.
	2. Komisjon hõlbustab arvamuste vahetust valikukriteeriumide valiku ja vabatahtlikkuse alusel ka valitud lendude üle.
	Or. en

Muudatusettepanek 19

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 6 – lõige 4 – lõik 2

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
Kui logisid on vaja lõikes 2 osutatud eelteabe turvalisuse ja tervikluse tagamise või töötlemistoimingute seaduslikkuse järelevalve menetluste jaoks ning need menetlused on esimeses lõigus osutatud ajavahemiku lõpuks juba alanud, võib lennuettevõtja säilitada logisid nii kaua, kui see on nende menetluste jaoks vajalik. Sellisel juhul kustutab ***ta*** logid kohe, kui need ei ole nimetatud menetluste jaoks enam vajalikud.	Kui logisid on vaja lõikes 2 osutatud eelteabe turvalisuse ja tervikluse tagamise või töötlemistoimingute seaduslikkuse järelevalve menetluste jaoks ning need menetlused on esimeses lõigus osutatud ajavahemiku lõpuks juba alanud, võib lennuettevõtja säilitada logisid nii kaua, kui see on nende menetluste jaoks vajalik. Sellisel juhul ***teavitab ta komisjoni ja*** kustutab logid kohe, kui need ei ole nimetatud menetluste jaoks enam vajalikud.
	Or. en

Muudatusettepanek 20

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 8 – lõik 1

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
Broneeringuinfo üksused ja lennuettevõtjad ***tagavad*** käesoleva määruse alusel töödeldava eelteabe ning eelkõige isikuandmetena käsitatava eelteabe turvalisuse.	***Määruse (EL) [piirihaldus] artikli 17 kohaselt tagavad eu-LISA,*** broneeringuinfo üksused ja lennuettevõtjad tagavad käesoleva määruse alusel töödeldava eelteabe ning eelkõige isikuandmetena käsitatava eelteabe turvalisuse.

Or. en

Muudatusettepanek 21

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 12 – lõige 1 – lõik 1

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
Kulud, mida liikmesriigid kannavad seoses ruuteriga ühenduse loomise ja ruuteri integreerimisega kooskõlas artikliga 10***,*** ***kaetakse liidu üldeelarvest***.	***Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/1149[1a] artikli 7 lõike 2 punktides a ja b osutatud rahastamine võib anda toetust kulude katmiseks***, mida liikmesriigid kannavad seoses ruuteriga ühenduse loomise ja ruuteri integreerimisega kooskõlas ***käesoleva määruse*** artikliga 10 ***ja selle hooldusega vastavalt määruses (EL) 2021/1149 sätestatud rahastamiskõlblikkuse reeglitele ja kaasrahastamise määradele***.
	[1a] Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2021/1149, 7. juuli 2021, millega luuakse Sisejulgeolekufond (ELT L 251, 15.7.2021, lk 94).

Or. en

Muudatusettepanek 22

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 12 – lõige 1 – lõik 2

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
Siiski jäetakse välja järgmised kulud, mille kannavad liikmesriigid:	***välja jäetud***
a) projektijuhtimiskulud, sealhulgas koosolekute, lähetuste ja kontorite kulud;	
b) riiklike IT-süsteemide majutamise kulud, sealhulgas ruumide, rakendamise ning elektri- ja jahutussüsteemide kulud;	
c) riiklike IT-süsteemide käigushoidmise kulud, sealhulgas kulud operaatoritele ja tugiteenuste lepingutele;	
d) liikmesriikide sidevõrkude projekteerimise, arendamise, rakendamise, käigushoidmise ja hooldamise kulud.	

Or. en

Muudatusettepanek 23

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 12 – lõige 2

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
2. Iga liikmesriik kannab ühtlasi ruuteriga ühenduse loomise ja ruuteri integreerimise haldus-, kasutus- ja hoolduskulud.	***välja jäetud***

Or. en

Muudatusettepanek 24

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 20 – lõige 1 a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	1a. Hindamisel pöörab komisjon erilist tähelepanu ka sellele, kuidas käesolev määrus mõjutab
	a) reisijaid, sealhulgas nende reisikogemust;

b) lennuettevõtjaid.

Or. en

Muudatusettepanek 25

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 20 – lõige 1 b (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	1b. Lõikes 1 osutatud hindamine hõlmab ka käesoleva määruse reguleerimisalasse kuuluvate ELi-siseste lendudega seotud eelteabe kohustusliku kogumise ja edastamise vajalikkuse, proportsionaalsuse ja tõhususe läbivaatamist.

Or. en

SELETUSKIRI

1. Ettepaneku taust

Nõukogu 29. aprilli 2004. aasta direktiivi 2004/82/EÜ veoettevõtjate kohustuse kohta edastada reisijaid käsitlevaid andmeid (eelteabe direktiiv) eesmärk on täiustada piirikontrolli ja tõkestada ebaseaduslikku sisserännet. Sellega nõutakse, et liikmesriigid kehtestaksid lennuettevõtjatele kohustuse edastada välispiiril isikute kontrollimise eest vastutavate asutuste nõudmisel teavet nende poolt veetavate reisijate kohta. Eelteabe direktiiv ei kehtesta liikmesriikidele kohustust nõuda andmete edastamist. Eelteabe direktiiv sisaldab avatud loendit andmekategooriatest, mida liikmesriigid võivad taotleda. Eelteabe direktiiv on põhimõtteliselt mõeldud piirijulgeoleku tõhustamise vahendiks, kuid see võimaldab liikmesriikidel kasutada kogutud isikuandmeid ka õiguskaitse eesmärkidel.

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta direktiivi (EL) 2016/681, mis käsitleb broneeringuinfo kasutamist terroriaktide ja raskete kuritegude ennetamiseks, avastamiseks, uurimiseks ja nende eest vastutusele võtmiseks (broneeringuinfo direktiiv) eesmärk on hõlbustada terroriaktide ja raskete kuritegude ennetamist, avastamist, uurimist ja nende eest vastutusele võtmist ning seeläbi suurendada liidu sisejulgeolekut. Broneeringuinfo direktiiviga kehtestatakse liikmesriikidele kohustus kehtestada sätted, millega nähakse ette ELi-väliseid lende pakkuvate lennuettevõtjate kohustus edastada kogutud broneeringuinfo. Broneeringuinfo direktiiv võimaldab liikmesriikidel kohaldada direktiivi ELi-siseste lendude suhtes. Broneeringuinfo direktiiv hõlmab broneeringuinfo loendis eelteavet.

21. juunil 2022 kinnitas Euroopa Liidu Kohus kohtuasjas C-817/19 broneeringuinfo direktiivi kehtivust. Euroopa Liidu Kohus esitas ka selgitusi teatud sätete kohta, eelkõige mitmete lendude valikukriteeriumide kohta, mida liikmesriigid peavad täitma, kui nad kohaldavad broneeringuinfo direktiivi ELi-siseste lendude suhtes.

Eelteabe ja broneeringuinfo direktiivide kontekst on see, et 2019. aastal registreeris EL umbes 1 miljard lennureisijat, millest pooled ületasid ELi välispiiri. Schengeni piirieeskirjad nõuavad ELi välispiiri ületavate inimeste tõhusat ja süstemaatilist kontrolli. Reisijate eelteave on piirivalveasutuste jaoks üks vahendeid oma töökoormuse prognoosimiseks ja piisava piirikontrolli teostamiseks.

Eelteabe kogumine ja edastamine pole iseenesest midagi uut ega piirdu ainult ELiga. See on kõigi ELi liikmesriikide kohustus, kuna nad on kõik Rahvusvahelise Tsiviillennunduse Organisatsiooni Chicago konventsiooni osalised. Lisaks on see paljude sihtriikide nõue, sh Ameerika Ühendriigid, Jaapan, Prantsusmaa, Ühendkuningriik, Hiina, India, Austraalia, Kanada, Mehhiko ja Tai. Eelteabe kogumine on eespool nimetatud eelteabe direktiivi alusel väljakujunenud tava.

2. Ettepaneku sisu

Eelteabe ja broneeringuinfo direktiivid jätavad palju ruumi mitmekesiseks rakendamiseks. Seetõttu on eelteabe kogumise tavad ELi liikmesriikides väga erinevad. Lennuettevõtjad peavad tegelema iga liikmesriigiga individuaalselt ja seisavad silmitsi erinevate andmekategooriate, andmeedastusviiside ja kaitsemeetmetega, sealhulgas andmete turvalisuse

ja puutumatuse kaitsega.

Selle olukorra parandamiseks on komisjon teinud ettepaneku võtta vastu kaks määrust:

- määrus, milles käsitletakse reisijaid käsitleva eelteabe kogumist ja edastamist välispiirikontrolli tõhustamiseks ja hõlbustamiseks ning millega muudetakse määrusi (EL) 2019/817 ja (EL) 2018/1726 ja tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 2004/82/EÜ (piirihaldus);
- määrus reisijaid käsitleva eelteabe kogumise ja edastamise kohta terroriaktide ja raskete kuritegude ennetamiseks, avastamiseks, uurimiseks ja nende eest vastutusele võtmiseks ning millega muudetakse määrust (EL) 2019/818 (õiguskaitse).

Komisjoni kujunduses sisaldab piirihalduse määruse ettepanek põhielemente, sealhulgas seoses tehnilise lahendusega (ruuter). Õiguskaitse määruse ettepanekul on oma õiguslik alus ja see sisaldab elemente, mis on seotud eelteabe kogumise, edastamise ja töötlemisega, et liikmesriikide pädevad asutused saaksid terroriakte ja raskeid kuritegusid ennetada, avastada, uurida ja nende eest vastutusele võtta.

Kokkuvõttes sisaldavad ettepanekud järgmisi peamisi muudatusi võrreldes praegu kehtiva eelteabe direktiiviga.

- **Eelteabe andmeelementide suletud ja ammendav loend**. Kehtiva eelteabe direktiivi kohaselt on andmeelementide loend avatud.
- **Eelteabe automatiseeritud kogumine**, mis peaks andma usaldusväärsemat teavet. Kehtiva eelteabe direktiivi kohaselt saab kogumist teha käsitsi.
- **Kohustuslik eelteabe kogumine piirikontrolli tõhususe suurendamiseks ja hõlbustamiseks** välispiiridel ja ebaseadusliku sisserände tõkestamiseks kõigil liitu sisenevatel lendudel. Kehtiva eelteabe direktiivi kohaselt võivad liikmesriigid neid andmeid nõuda, kuid ei ole kohustatud seda tegema.
- **Kohustuslik eelteabe kogumine õiguskaitse eesmärkidel** kõikidele ELi suunduvatele ja EList väljuvatele lendudele, samuti ELi-sisestele lendudele. Kehtiva eelteabe direktiivi kohaselt võivad liikmesriigid kasutada isikuandmeid õiguskaitse eesmärkidel, kuid kogumise kohustuslikkus on uus.
- **Eelteabe sujuv edastamine** lennuettevõtjate poolt uuele **ruuterile,** mille töötab välja ja haldab vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala suuremahuliste IT-süsteemide operatiivjuhtimise Euroopa amet (eu-LISA).
- **Automaatne filter ruuteris** ELi-väliste lendude ja valitud ELi-siseste lendude eelteabe automaatseks edastamiseks ruuterilt liikmesriikide broneeringuinfo üksustele ning kogu muu eelteabe automaatne kustutamine.

Euroopa andmekaitseinspektor (EDPS) hindas oma arvamuses 6/2023 (reisijate eelteabe kogumist ja edastamist käsitlevate määruste ettepanekute kohta) ettepanekut koguda kõigi lendude kohta eelteavet ja lasta see teave kavandatud ruuteril eelvalitud lendude põhjal andmekaitse seisukohast automaatselt filtreerida.

3. Raportööri hinnang ettepanekule

Eelteabe õiguskaitse eest vastutav raportöör tervitab komisjoni ettepanekut asendada aegunud eelteabe direktiiv kahe uue määrusega. Raportöör nõustub komisjoniga, et on vaja parandada praegust olukorda, kus nii eelteabe direktiivi kui ka broneeringuinfo direktiivi eelteabe elementide tõlgendamine ja kohaldamine on erinev. Raportöör on arvamusel, et eelteave ja broneeringuinfo täiendavad üksteist ning koos võivad need anda usaldusväärsemat teavet. See tähendab õiguskaitseasutuste piiratumat ja sihipärasemat sekkumist ning reisijate eraelu puutumatuse vähenemist. Näiteks soovib raportöör juhtida tähelepanu sellele, et kurjategijad broneerivad sageli lende (luues sellega broneeringuinfot), kuid ei osale neil lendudel ega ka tühista broneeringuid. Lennul osalenud reisijatel põhinevate eelteabe andmete kättesaamatus sellistes olukordades toob kaasa õiguskaitseasutuste tarbetu sekkumise, kasutades niigi piiratud suutlikkust ja häirides mõnikord süütuid reisijaid. Teine näide on sünnikuupäeva küsimus, mis ei ole sageli lennuettevõtjatele broneerimise ajal kättesaadav, kuid mis muutub kättesaadavaks alles lennule registreerimise ajal. Sünnikuupäev on äärmiselt oluline andmeelement, mis on ülioluline ainult nimepõhiste valevastete vältimiseks.

Raportöör toetab ka seda, et lennuettevõtjad koguvad eelteavet automatiseeritud vahenditega. See hoiab ära tarbetuid probleeme, mis on tingitud süütutest näpu- ja õigekirjavigadest. Samuti takistab see kurjategijatel selliste kirjavigadega mängimist, mida nad avastamise vältimiseks praegu entusiastlikult teevad. Sellegipoolest soovib raportöör tagada kõikide reisijate õiglase kohtlemise igas olukorras. Raportöör nõuab, et eelteabe käsitsi kogumine jääks võimalikuks dokumentide puhul, mis ei sisalda masinloetavat ala, ja olukordades, kus andmete automaatne kogumine on tehniliselt võimatu. Lisaks on raportöör arvamusel, et komisjon peaks tagama, et kohustus kasutada eelteabe kogumiseks automaatseid vahendeid ei too reisijatele, kellel ei ole võimalik lennule automatiseeritud registreerimiseks kasutada muid vahendeid, kaasa ebaproportsionaalseid takistusi, nagu lennujaama täiendavad registreerimistasud.

Raportöör toetab kindlalt ELi-siseste lendude lisamist eelteabe õiguskaitse reguleerimisalasse. Raportöör usub, et Euroopa Liidu Kohus on proportsionaalne, võttes arvesse julgeolekuolukorda ning kurjategijate ja terroristide reisimisharjumusi. Raportöör usub ka, et ELi-siseste lendude valikut tuleb rangelt piirata, nagu Euroopa Liidu Kohus tõepoolest nõuab. Seetõttu esitab raportöör liikmesriikide jaoks mõned parameetrid, mis põhinevad kohtu otsusel. Lisaks teeb raportöör komisjonile ülesandeks hõlbustada edasisi samme, et suurendada liikmesriikide ühtekuuluvust ELi-siseste lendude valikul.

Raportöör usub, et ruuterilahendus võib pärast kasutuselevõttu olla kasulik broneeringuinfo edastamiseks, samuti turvaline ja usaldusväärne ning lennuettevõtjate jaoks kulutõhus lahendus. Selline samm oleks kooskõlas nõudega, et liikmesriigid võtaksid ELi-siseste lendude valimisel vastu ühe otsuse nii broneeringuinfo direktiivi kui ka kavandatavate API määruste kohaldamiseks.

Raportöör nõuab rangeid andmeturbenõudeid, mis tuleks lisada piirihalduse määrusesse.

Raportöör usub, et liikmesriigid saavad kasutada Sisejulgeolekufondi, et nõuda hüvitist kavandatava uue tehnilise lahendusega (ruuteriga) seotud kulude eest.

Raportöör usub, et volituste delegeerimine komisjonile on asjakohane mitmel määruses kirjeldatud juhul. Raportöör nõuab, et seda tehtaks delegeeritud õigusaktide kaudu, kuna see

annab lennundussektori esindajatele rohkem sõnaõigust tehniliste otsuste tegemisel, näiteks andmevormingute valiku suhtes, ja asetab parlamendi nõukoguga võrdsele positsioonile.

Raportöör nõuab, et komisjoni korralisesse hindamisse kaasataks käesoleva määruse mõju reisijatele ja lennuettevõtjatele ka koos teiste reisijate lennureiside suhtes kohaldatavate õigusaktidega.